

КРИНИНАТА И КАНТАРИНАТА

Голяма част от сегашните приходи на общините водят началото на съществуването си още преди освобождението. Въпреки че тогавашните условия същ се изменили въ много отношения и за нѣкои, макаръ вече да нѣма *raison d'être* продължават да бѫдат едни от главните източници на общинския бюджетъ. Такъвъ приходъ е предвидения въ чл. 88 п. 5 отъ закона за градските и чл. 67 п. 5 отъ закона за селските общини отъ такса за ползвуване отъ общински мѣрки и теглилки, известенъ подъ името „крина и кантарина“. Той датира отъ преобразувателната епоха настъпала въ турската империя следъ кримската война. Между другите реформи тогава била и създаването на градски кметства наречени „Биледиета“. На последните се възложили известни грижи, които изисквали специални разходи. По тази причина се създали нѣкои, сега още съществуващи въ нашите общини за общините, приходи, както интизапът, кръвнина отменения вече бачъ и др. между които и разглежданятия наречено тогава „Духулие“ или още „Кантарие, шиникъ — паръкъ“.

Турското правителство мотивирало на времето тъхнато създаване съ желанието да се обезпечи правилността на търговията. Така за духулието то казвало, че се въвежда, за да не се продава „Ексикъ“. И наистина, въвеждането на теглене и мерене съ официаленъ кантаръ и шиникъ (отначало правителствени, а по съсна общински) е било една необходимост за търговията. Годината начинъ е билъ счетенъ за най-сигуренъ противъ често проявяваната недобросъвестност по отношение количеството на стоката предметъ на покупка — продажба. Измамите съ биле често явление. Липсата на какъвъ да е законъ контролъ е било условието за тъхното съществуване. Това наложило казаната мѣрка, която, обаче, костувала известни разходи, чито покритие е следвало най спрavedливо да става отъ тия въ полза на които е била взета — търговците, служащи си съ официалните мѣрки и теглилки. Това

разбиране е основанието за вземаната въ тия случаи такса, унифицирана съ императорски указъ, чрезъ общата тарифа, за всички мѣста. На страница 440 и 441 т. I. въ преведението отъ г. Арнаудовъ османски закони е поместена такава тарифа отъ 5. реджеб 1286 г. (29. IX. 1869 г.) Тая такса, безспорно е една берия rag excellence и се е събирала въ полза на градските каси. Употребявала се и за градски нужди. Събирането се е отдавало на закупувачъ (материалъ дия изученія Болгаріи, часть превая, въпъскъ I, Букureщъ, 1877 г., стр. 116).

Следъ провалянето на турския режимъ въ новата държава останаха въ сила за бѫдеще много закони и наредби. Окупационното правителство презъ и следъ освобождението нареди да продължава събирането на всички стари берии въ потогашните имъ размѣри. Това по-късно влезе въ всички закони и наредби за общините. Съп. 1 на чл. 53 отъ временни правила за гр. съвети отъ 5. IX. 1888 г. този приходъ бѣше оставенъ въ градовете въ полза на градските общини, а въ селата се събираще въ полза на държавното съкровище. По-късно съзакона за общините и за градските (чл. 109 п. п. 6 и 7) и селските (чл. 80) общини отъ 1886 г., това право е предвидено като редовенъ приходъ, какъвто остава и до днесъ.

Презъ всичкото време на съществуването си „кринината и кантарината“ е била предметъ на спорове. Едни същ считали, че тегленето и мѣренето съ общински кантаръ и шиникъ е задължително за всички стоки базъ изключение и че безусловно за тъхъ трѣбва да се заплаща на общината установеното право. Други същ считали, че неговото заплащане е разно само, ако е прибѣгнато до услугата на общинското управление за теглене или мѣрене на стоките съ общински официелни мѣрки или теглилки. Върховния касационенъ съдъ не ведиъж е билъ съзирашъ съ такива въпроси и въ редъ свои решения (№ 493. 30. X. 1896 г.; № 237. 27. V. 1897 г.) се е произнесъл

че правото за теглене е такса, която се взема само за извършена услуга и съ решени № 373. 16. X. 1897 г., че правото шиникъ-парасж се взема взема при всѣка продажба — покупка на храни, а не и при преминаването имъ презъ всѣки общински районъ транзитъ. По отношение на храните, които се изнасятъ въ странство станало е нужда Народното събрание да таксува (заседание на 18 XI. 1888 г., протоколъ 20), че общините могатъ и за тъхъ да събиратъ това право (ср. № 527-1889 г. на М. В. Р.).

Поради тъзи спорове и неясности наложило се е следъ щателно проучвания на въпроса М. В. Р. да внесе въ Народното събрание презъ 1897 год. законопроектъ за изменение закона за градските общини, въ които между другото се прокарвало същането на В. К. С въ току-що цитираните решения, като се е казвало, че крината и кантарината се събиратъ условно, т. е. ако продавачъ или купувачъ пожелаятъ да имъ се претегли или премѣри стоката съ общински кантаръ или крина. Народното събрание е приемло това, обаче, прибавило забележка, споредъ която нѣкои общини, въ видъ на изключение, събиратъ това право задължително, по решение на общински съветъ, утвърдено отъ Мин. на В. Р. Тази забележка, обаче, е парализирана условното събиране на кринината и кантарината защото общински съвети същ се надпреварватъ въ възползването отъ него и Мин. на В. Р. не е могълъ да не утвържда тъхните решения, защото законътъ не е посъдъвалъ за кои общини това се допушта „въ видъ на изключение“. Това дало по-водъ презъ 1900 г. въновъ законопроектъ за изменение закона за градските общини, който министерството е внесло въ Народното събрание, тая забележка да се заличи и тъзи права да останатъ незадължителни. Проектътъ е билъ приетъ отъ Народното събрание, но министерството паднало и указътъ не излѣзълъ. Две години слѣдъ това за трети пътъ билъ направенъ новъ опитъ въ това направление. И наистина съ два закона отъ 7. XII. 1902 г., приети отъ Народното събрание и утвърдени отъ Княза, кринината и кантарината ставатъ физултивни, т. е. могатъ да се взематъ само когато тегленето и мѣренето се извърши съ официал, теглилки и мѣрки по искане отъ купувача или продавача. (Дѣрж. В. брой 269. 10 XII. 1902 г.). Една година,

обаче, следъ това се внесе въ Народното събрание предложение ёа въвеждане наново задължителното събиране, което е било възприето и отъ началото на 1904 г. става законъ. То е легнало и въ изработения правилникъ за събиране общинскиятъ берии кринина и кантарината, утвърденъ съ указъ отъ 25. II. 1904 г. подъ № 79 (Д. В. бр. 47-2. III. 904 г.), въ първия членъ на който се подчертава, че тъ се взематъ задължително безъ да се обръща внимание дали купувачъ или продавачъ теглятъ и мѣрятъ или не стоката съ официалните мѣрки и теглилки.

Отъ кратката историческа прегледъ, който направихме и а разглеждания приходъ се вижда ясно, че той е билъ създаденъ въ турско време като берия, който характеръ запазва и въ първите години следъ освобождението. Въ последствие, обаче, губитъ съ основа и се движи между данъкъ и берия, като му се предава ту единия ту другия характеръ. Съдебната практика, безспорно, съответно на законите, е също различна. Изобщо, този приходъ има една доста сложна история въ нашия общински данъченъ режимъ. Неговото правооснование е често менявано главно по финансово съображения.

Следва

ГРАЖДАННИТЕ родени презъ 1890 год. и 1891 г. — 40—39 години се свижватъ на 1 април т. г. съ свои инструменти да отбиятъ 10 дневната трудова повинност. Неспособните за физическа работа да се явятъ 29 мартъ 3 ч, следъ пладне въ гонквартирането отъ леки — пожарната команда, за да бѫдатъ осваждателствуани отъ комисията.

ФИНАНСОВОТО УСТРОЙСТВО

на общините

Новиятъ законопроектъ за градските общини

4. Налогъ върху керемидарници и пр.

5. Налогъ върху табли и пр.

6. Интизапът.

7. Кръвнина.

8. Кантарина.

9. Театрални представления.

10. Налогъ върху публични търгове.

11. Позволителни билети за постройки.

12. За издаване документи.

13. Такси отъ слуги.

14. Откупъ отъ трудова по-винност и други.

Разходите по бюджета на административната община отиват за покриване на следни тънни:

1. Заплати на личния персоналъ.

2. Плътни и дневни на членовете на административния общински съветъ, на кмета и пр.

3. Поддръжане канцеларията.

4. За поддръжане санитарната и ветеринарна служба въ община.

5. За поддръжане пожаро-газителното дѣло.

6. За направа на регуляционни, нивелационни, канализационни, водоснабдителни и електроснабдителни планове и реализирането на тия мѣро-приятия.

6. За поддръжане и направа на улици, мостове, шосета, регулиране водите, пресушаване на блата и мочури и пр.

Бюджетът се изготвя отъ кмета, секретаря, бирника, контрольора, където има такъвъ. Разпоредител по него е кмета, бдителъ контрольора, а изпълнителъ бирника. Следъ гласуването се изпраща за прегледъ въ окръжната смѣтна палата, за мнение по неговата законообразност. Утвърдява се отъ окръжния управител, ако редовния бюджетъ е до 10000000 лв., а отъ Министра на вътрешните работи — надъ тая цифра. Спороветъ се отнасятъ въ Върховния Административен Съдъ.

Приходната и разходната част на бюджета е съвокупност отъ приходите и разходите на мѣстните и административни общини.

Фондовете по начало сѫществуватъ само при административната и самостоятелна община. Тѣ биватъ два вида: физултивни и задължителни. Учредяването на факултивните се представя на усъдъното на общините, а задължителните оставатъ или при мѣстните или при административните общини, или при самостоителните общини, съ изключение на пенсионния, който сѫществува и при трети вида общини.

Факултивни общински фондове оставатъ:

1. На ефорията за строене на санаториуми.

2. За постройта нови желѣзници и пристанища.

3. За борба съ маларията.

4. За подпомагане пострадали.

5. На д-во „Червенъ кръстъ“.

6. На д-вата за борба съ деца на престъпност.

7. Читалищенъ фондъ.

8. Фондъ мѣстно читалище.

Задължителни фондове при мѣстните общини:

1. Пансионъ.

2. За постройта на сгради на народни училища.

3. За издаване на съветници.

4. За подпомагане пострадали.

5. За издаване на съветници.

6. За издаване на съветници.

7. За издаване на съветници.

8. За издаване на съветници.

3. За учителски заплати
4. Кооперативно планиране и
подснебдяване населението на мястото
5. Телефонна мрежа във селата.

6. Общински пътища.
7. Пенсионен фондът.
8. За строене ветеринарни лечебници и амбулатории.

9. Епизоотните.
10. Пожарно дѣло.

11. Благоустройствени цѣли — 70 на сто отъ откупът на рудовата.

12. Обществени осигуровки.

13. За ограждане пазарища за довърътъкъ.

14. Постройка кланици.

15. Обезщетение притежателите на конфискувано мясо.

16. Временна трудова повинност — 30 на сто отъ трудния откупъ и 50 на сто отъ лобитъ.

17. За застраховка на доитъкъ.

18. За издръжка общински чилище.

Промахватъ се следните фондове

1. За културни мѣроприятия

2. Строителен фондъ.

3. Културно-стопански фондъ

4. За културни мѣроприятия скотовъдни комисии.

5. 20 и 40 на сто за скотъдне и училищни фондове при

родажбата на общински място

6. Подобрение скотовъдство — 20 на сто отъ наема на

общинска мера.

Никакъвъ общинско фондъ

не може да биде съставенъ

възможенъ законъ, ако

той не биде съответно предвиденъ въ законъ за общината.

II. Общи положения по бюджета

Всяка община има бюджетъ,

който проектъ до 1 декември

е приготвя отъ кмета съпътствието на секретаря, бирника

и където има контролъръ, съ

частието на последния, за съ

остоятелните и администра

тивните общини — отъ кмета;

съпътствието на помощника

на главводителя образецъ отъ

министерството на вътрешни

работи и народното здраве;

ой се разглежда и гласува

тъ общински съветъ.

Разглеждането и гласуването на бюджета става непрекъснато въ редовната декември

ка сесия, и до като той се не

приеме, другъ въпросъ не може да се разглежда презъ тая

есия.

Времето презъ което е въ

ила бюджетно упражнение.

Бюджетното упражнение трае

тъ 1 април до 30 юни след

ната финансова година.

Най-късно до 1 януари бюджета,

подписанъ отъ общински

съветъ, се изпраща за

утвърждение на окръжно управление,

а за общините въ

окръжните градове, които имат

повече отъ 1000000 лв.

бюджета на специалните об

щини се утвърждава отъ ми

нистерството на вътрешни

работи и народното здраве.

бюджетът се изпраща чрезъ

ответната окръжно постое

щия комисия, която е длъжна

да провери, че той е със

тъ и гласуванъ правилно

езъ гръбки и опушения и

езъ нарушения на надлежни

закони. Ако окръжната по

стоянна комисия констатира,

че има грешки и опуш

ния при съставянето на бу

джета, или че предвидените при

оди или разходи съз

тъобразни, тя постановява

решение, съ което дава мнение, че бюджета може да бъде отвърденъ. Ако окръжната

стоянна комисия констатира,

че има грешки и опуш

ния при съставянето на бу

джета, или че предвидените при

оди или разходи съз

тъобразни, тя постановява

решение, съ което изказва мнение, че бюджета следва да не

е утвърди, а да се върне на

ответната община да го съ

брози съ изказаното мнение.

Санитарно отдѣление

сведения за извършената работа отъ 10 III. до 16 III. 1930 г.

Наименование на клоповетъ	Приготв. съ санитарни прегледи, бо льни въ амб. домъ	Направени превъзпи съставни актове	Направени ревизии възти проб.	Използв. и анализи	Дезинфи. сти	Очи- танки	Лезни фек. дрей- ни	Издадени бедни свид. рентиниз. ранжирания	Операции ваксинации	Умирални
Сан. отдѣл.	50	100	50	97				22	35	15
I Г. амбул.	51	121	23							
II „ „	18	12	8							
III „ „	8	75	28	28			28	26	199	
Дези. станци.										
Общ. нач. дом		24	50							
Диспансера		24								

Варненско Град. Общин. Управление

Обявление № 3431

Варна, 17 февруари 1930 г.

Варненското гр. общинско управление за последен път кани всички притежатели на лозя и други полски имоти, да постаятъ табелки на видно място съ следното съдържание:

Име и презиме на стопанина

№ на нотариалния актъ

Адресъ на стопанина въ града

Точката квадратура.

Съ това ще улеснятъ всички полски стражари при обхождане имотите; лозарото отдѣление при събиране сведения и пр.

Отъ общината.

Варненско Градско Общинско Управление

Обявление № 4446

гр. Варна, 4 мартъ 1930 год.

Обявява се на интересуващи се, че на 15 таго отъ 9 часа въ Варненското окръжно данъчно управление ще започне спазаряването за доставка по доброволно съгласие на 3200 кгр. суперфосфатъ и 2500 кгр. амониевъ сулфатъ.

Приблизителна стойност 36,900 лв. Залогъ 10 на сто въ банково удостовърение. Ще се приематъ предложения и по отделно за двата торга.

Доставката ще се извърши въ десетъ дневенъ срокъ отъ съобщението, че му се възлага доставката.

Всички разноски по публикация, гербъ, данъци и пр. съз за съмѣтка на доставчика.

Общиятъ поемни условия, закона за Б. О. П. и правила за приложението му съз задължителни.

1—1935—1

Отъ общината

Варненско Град. Общ. Управление

(Финансово отдѣление)

Обявление № 918

гр. Варна, 21 мартъ 1930 година

Обявява се на интересуващи се, че на 24 таго мартъ т. г. 9 часа преди обядъ на пазарния площадъ ще се произведе публиченъ търгъ за продажба на едно тело 2 год. (женско) сценемо за 1000 лева собственост на Димитъръ Костадиновъ отъ гр. Варна по наказателно постановление на Варненски Окр. Ветеринаренъ лъкаръ.

1—2032—1

Отъ общината

Обявление

№ 305

гр. Варна, 20 февруари 1930 год.

Управлението на Варненския Окръженъ Лъкаръ търси помещение за канцелария за времето отъ 1 Априлъ 1930 год. до 31 Мартъ 1931 год. Помещението да има 6 стаи, таванска стая и изба.

Срокътъ за подаване предложения е до 1-и Мартъ 1930 година.

1—1873—1

Отъ управлението

Варненско Градско Общинско Управление

Обявление № 5140

гр. Варна, 13 мартъ 1930 год.

Въ допълнение на обявление № 4167 отъ 28. II. 930 год., публикувано въ Държавния вестникъ брой 277 отъ 11. III. с. г., обявява се интересуващи се, че на 22 мартъ т. г. до 10 часа въ Варненското окръжно данъчно управление ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция за отдаване на предприемачъ чистенето на нуждниците и помийни ями за време отъ 1 априлъ 1930 г. до 31 мартъ 1931 година.

Първоначална цена 50, 000 лева. Залогъ 10 на сто въ банково удостовърение. Документи съгласно З. Б. О. П.

Всички разноски по публикация, гербъ, данъци и пр. съз за съмѣтка на купувача.

Поемниятъ условия се виждатъ въ общината 1